

פרו צליל

מופת של אמונה לצד מופת של טכניקה

אנטון ברוקנר האמין באלוהים. הוא לא רק האמין, אלא גם היה בטוח כי הוא כלי כירוי. המלחין המקורי הציג יצירות תומרותיות וקוליות יוצאות דופן. הוא נולד בשנת 1824 וחי 72 שנה. זה לא מעט, במיוחד כאשר מוסיקה רבות עוברת היסטוריונים רבים של המוסיקה סבורים, כי במוסיקה הדתית שלו הגיע ברוקנר לשיא מסורת מוסיקת הכנסייה האוסטרית. ההלחנה היתה עבורו אמונת ליטורגית. הוא החשיב אותה באותה הרגה שבה מחשיב כומר את טקסי התפילה. תוכן רוחני זה היה גם הסיבה להישארות המוסיקה שלו כספר חתום באוניו רבים. רק בהתקרבו לגיל 40 החל מלחין בקצב מוגבר. יצירותיו החשובות הראשונות היו שלוש המיסות הגדולות, האוברטורה בסולמינור, הסימפוניה מיסר 0 (!) ברה מינור והסימפוניה מיסר 1 בדרמינור.

נסינו של האיש לברוח מגורל המלחינים נכשל. כל מלחין חושש מהסימפוניה התשיעית שלו, כי נדירים המקרים שבהם זוכה יוצר להשלים את העשיית. גם ברוקנר לא וכה אלא להשלים רק רישומים של שלושה מארבעת פירקי הסימפוניה התשיעית שלו.

כל הצעת ניסויים שלו נדחתה, היפוש אחר שותפה לחייו אימלל אותו במשך שנים רבות. האיש הדתי, לא יכול היה למצוא פורקן לתשוקת שפיעמו בו. 28 שנות חייו האחרונות בשנת 1891 הוענק לו תואר דוקטור כבוד לפילוסופיה מטעם אוניברסיטת וינה. אישור הכרה זה החמיא והרגיע את המלחין, אשר נלחם שנים ארוכות בקהל אישי ובמבקרים עוינים. את ההצגה הקצרה של המלחין אנטון ברוקנר אני מביא, בעיקר כשל הקלטה מעולה של

ספנתרן קלאודיו אראו מוסיקה ברמת מודעות גבוהה

הסימפוניה התשיעית שלו. זהו תקליט יבוא מתוצרת פיליפס. ברנרד הייטינק ניצח עם תזמורת הקונצרטבאו שלו. בשנה שעברה, וכה כשבחים נלהבים. ההקלטה הייטילית מעבירה ביצוע תזמורתי קרוב לשלמות. איני בטוח שזו היצירה המתאימה להצגת ברוקנר לאוזן בתולה, אך הביצוע כה מיוחד, עד כי חבל לוותר עליו.

צלילים מודרניים

מוסיקה אינה שעשוע

הפסנתרן קלאודיו אראו בן 80. לפני חמש שנים נערכה חגיגה, לציון 75 שנותיו, על בימות קונצרטים ברחבי העולם. אראו טרען כי אין אולם קונצרטים מוכר בעולם, שבו לא הופיע. הוא חרש את כוור הארץ פעמים רבות. במסגרת ראיין מקיף שנערך עימו לפני שבועות ספורים, סיפר אראו: איני מוצא עצמי מנגן שוב ושוב

לאותו קהל. ישנו קהל צעיר רב הנהוג לקונצרטים. בארצות רבות התפתחה תאווה שמיעת מוסיקה קלאסית אצל צעירים רבים. באיטליה זה היה פעם מאוד לא טוב. אנשים נהגו להרעיש, ולא התרכזו בכלל. אבל היום מגיעים אנשים לקונצרטים. באותו אופן שהם מבקרים בכנסייה. כנראה שזה נובע מהצורך להאמין במשהו או לחוות דבר מה. זה סוג של מיסטיקה. לפתע הקהל מאוד מרוכז. נוצרת תחושה של מאוונים צעירים יותר. המוסיקה ממש מסמלת משהו. הם גם נוטלים "צדדים": מעדיפים בכיור מלחינים ומבצעים מסיימים על אחרים. כל אלה הם סימנים בריאים ביותר. ציטטו אותי כאילו אמרת שבזמן נגינה אני מודע לקהל היושב מולי. זה לא מדויק. ראשית, פיתחתי ארישות מושלמת לשאלת חיבת הקהל כלפי. זה משהו שלקח לי שנים רבות לפתח — כאשר הייתי צעיר, הייתי מודאג בשל כך הרבה יותר. לפי הבנתי, לא התכוונתי לומר כי אני מוחק את הקהל ממחי. כוונתי היתה כי אני מאמין בתורה הגורסת כי "אם אתה רואה שהקהל משועמם, אז נגן יותר מהר". זה אבסורד! אני נהנה ממחאות-כפיים ואני נהנה מתגובות ספונטניות של קהל, אך חלפו שנים רבות מאוד מבלי שאעשה משהו שיגרום במיוחד לתגובות כאלה או כדי לרצות מאוין שמשמעם מביצועי. אם קיימת משמעות במוסיקה, היא חייבת להרים את המאזין לרמת מודעות גבוהה יותר. למען מטרה זו, נתון לך כל מלחין מרכיבים שונים, סוגי אווירה שונים. האמת היחידה, ואתה אין לשכוח לעולם, היא כי מוסיקה אינה כירור או שעשוע. היא משהו חשוב בהרבה.

צליל חופשי

על עטיפה

עטיפות תקליטים מציגות כבר שנים רבות את הטכניקות המתקדמות ביותר בגראפיקה ובאמצעים חזותיים בכלל. הצורך בעטיפה שתמכור את התקליט — שתמח על הנמצא בתוכו, בתוכו או בקצב — הצליח להוציא מאמני ייצוב את הטוב ביותר.

שתי רוגמות אחרונות נוגעות לאלבומים חדשים של להקת ראשים מדברים ומיטטרה: להקת ראשים מדברים הטילה על האמן הידוע רוברט ראושנברג לעצב את עטיפת תקליטה החדש "SPEAKING IN TONGUES".

חברת האחים וורנר לא היתה מסוגלת לשווק המונית את יצירתו. היה זה קולו עטיפת פולטיק כחול ובתוכה תקליט שקוף. עקב כך עוככה הרפסת התקליט המעולה בחודש, כאשר דייוויד בירדן, מנהיג הלהקה, מעצב עטיפה שונה, לא בעייתית. מחיר האלבום עם עטיפת בירדן הוא \$58.98. 50 אלף עותקים הארוזים בעטיפתו של ראושנברג נמכרים ב-\$12.98.

זו עדיין משימה קלה לאספנים. מיבצע קשה יותר צפוי לאוהרי להקת מיטטרה. חברת התקליטים שלהם הודיעה בגאווה כי לתקליטם האחרון, סינכרוניזציה, תהינה 36 עטיפות שונות.

כיצד? קיימות 36 תשלובות שונות בין צבעי שלוש פסי הצילום המרכיבים את העטיפה. לכל חבר להקה ניתן פס אחד וגם הצילומים בו הוזהו מגיירה לגיירה. חברת התקליטים טוענת, כי נוסף לצבע ולמיקום משתנים גם התכנים, בתנועה סיבובית. "אולי כרי לקדם את המכירות, ציפתה כי כל המעריצים האמיתיים של ההרכב ירוצו, יאתרו ויקנו את 36 הגירסות השונות. בכל אופן, התוצאות המוסיקליות של מיטטרה לא נזקקו לטריק כזה. הומר, מלחין ונגן הבאס של ההרכב, סטינג, מוכיח בתמונה כי הוא ההפך הגמור מן השלד שבידו. סטינג עדיין חי, תוסס, יוצר ומצליח.

מה נשמע

● אוניברסיטת אוקספורד הוציאה כימים אלה לאנר ספר מרתק על תולדות הג'אז כברית-המועצות. תארו לכם אמני ג'אז המופיעים בפני סטאלין, וזה האחרון שוקל אם למחוא-כפיים או לשלוח אותם ואת שכמותם לגלות איי-ש.

פרדריק סטאר מתאר על פני 368 עמודים, בסגנון טראגיקומי, את גזע המוסיקאים המיוחד הזה. שמות אנונימיים במערב, כמו אלכסנדר טספאסמן, בוריס רייקוב וליאונרד צ'ויק, מקבלים משמעות וזוכים להערכה כפולה: מוסיקלית ופוליטית.

אנקדוטה קטנה את מהספר מספרת על מקרים רבים שבהם נשמע צליל הסקסופון כנגאנה מרי" באוניו השלטונות. אלה הורו, לנגני הכלי בצו ממשלתי, לעבור לבסוף או אבוב.

לא

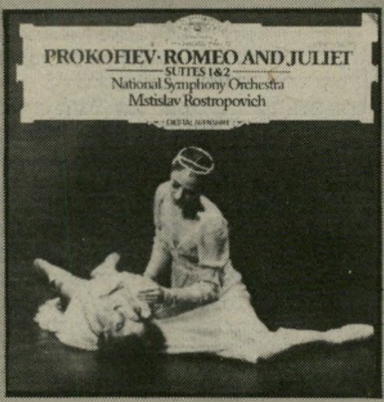
חוכמה:

הם חברים

סרגיי פרוקופייב — רומיאו ויוליה, תזמורת הסימפונייה הלאומית של ושינגטון בניצוח מסטיסלב רוסטרופוביץ'. הקלטה דיגיטלית: יבוא; רישוש: גרמפון.

המנצח, שהוא צ'לן בעל שם עולמי, התחבר עם המלחין היה לו כבן בשלוש שנות חייו האחרונות. פרוקופייב היה מבוגר מרוסטרופוביץ' ב-36 שנה. ההערכה והאהבה שפיתח האמן המבצע המתחיל למייסדו המבוגר, נשפכת מכל ערוץ כתקליט זה.

שתי הסוויטות לבלט, שאינן נחשבות לפיסגת יצירות פרוקופייב, מוגשות בניצוח מרויך חם ובנגינה מיוחדת לטובה, של תזמורת וושינגטון.

וורק אתה היצירות במישלוח החדש של 16 אלף תקליטי מוסיקה קלאסית משל דויטשה גרמפון ופיליפס שהגיע לארץ.

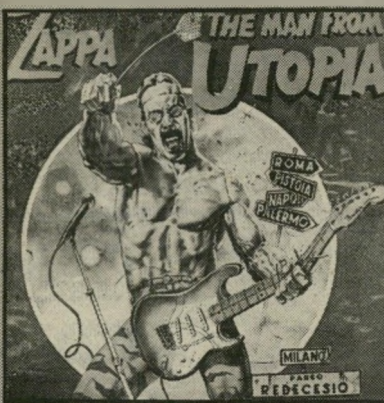

האמת

העירומה

מרטיניו דה וילה; איסטרוניקס.

זה פשוט, יפה, אמיתי ומרשים. אין רגעים מדהימים או "להיטיים" (ווגמת שנות הזהב של קארלוס ג'וז'ים וידיו), אך זה אינו גורע מהתאה, לחובכי מוסיקה ברזילאית. זוהי האמת העירומה, והיחילה — מלחין המוסיקה המושמעת בתקליט, ומבצעה — למד כבתי-ספר לסמבה. ככלום נבחר כאלוף. האמת העירומה היא תקליטו התשיעי.

זאפ(ט)ה

בין העיניים

האיש מאוטופיה — פראנק זאפה; סי-בי-אס. מדי שבוע מספר מבקרי-מוסיקה מסיימים לקוראיו על מצב קיבתו העדינה: להקה איקס "עוררה אצלי בחילה" ולמראה אמן אחר "הרגשתי חום נעים מתפשט כאברי המתעוררים". אותו מבקר קבע כי השתעמם מחזרתו של זאפה על עצמו. פעם זה השפיע עליו, אך היום קיבתו אומרת לו כי זאפה הפך עקר. האמת היא כי זאפה, בגבולות הסגנון שיצר כשעתו, ממשיך להפתיע כל פעם מחדש, במקוריות מהממת. שפע של רעיונות ותקליטים מוסיפים להרחיב ולהעמיק את הסאטירה והביקורת שהוא מותח. נכון, צריך להיות רגיש כדי להעריך את מסרו

וסינגנו. מי שניחן במעט רגישות, שיוסיף תקליט חדש-יחיד זה לאוסיף זאפה שלו.

זה

לא קל איתך

לידה קשה — שאלו דרפנה כראמית: זה ארצי.

וזו תקליטו הראשון של הזוג החביב. רוב הלחנים והתמלילים מעניינים מאוד. לעומתם, רוב העיבודים המוסיקליים מתיריים; אין כל כיוון ב"תזמור" הכלים. אחדים ממיסנ נגני האולפן שלנו מראים מה הם יודעים לנגן, למרות שלא נדרש מהם יותר מדי. כל הלחנים והעיבודים נעשו על-ידי שאלו כראמית. נראה כי היה עלי להיצמד ללחנים, ואלה באמת מיוחדים. השירה של דרפנה כראמית מוכיחה לעיתים את יוקו אונו בהקלטותיה הטובות. זה מפתיע ומבטיח. כדאי לקנות את הניסוח הראשון הזה, ולהמתין לתנוק

היפה שייצא אחרי צידי הלידה הקשה המושמעים לנו עתה.

המדור מעניק לתקליטים המישה ציונים, לפי הדירוג הבא: תו אחד — רע; שני תווים — חלש; שלושה תווים — ככה; ארבעה תווים — טוב; חמישה תווים — מצויין.